

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo: — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Vi oblaki ga rosite!

Adventni čas je poleg božične noči morda najlepši čas na deželi. Neka svojevrstna milina ga obdaja, cerkve so veličastnejše, zvonovi donijo svečanejšje in ljudstvo je, kot bi bilo v trajnem nedeljskem razpoloženju. Vsakodnevna pot po snegu, mrazu in v temi k jutranjim zornicam ni brez žrtev, a veselje ubogih src je tem večje, ko sinejo vanje prvi žarki vstajajoče svetlobe ob svitu vstajajočega dneva.

Tudi v velikem svetu je nekak advent. Narodi pričakujejo nekaj novega in boljšega. Še nikdar ni bilo pri njih tako razočaranje nad preteklim in sedanjim kot v naši dobi. Morda je v tem skrivnost uspeha raznih narodnih voditeljev, ker ljudstvo mrzlično pričakuje nekoga, ki bo čez vse preteklo in sedanje napravil velik križ in ljudem odkril nove zarje in jih vodil v novo, lepše življenje. Saj ni tako razpoloženje v svetu tudi prav nič čudno, če pa danes odpovedujejo sleherne naprave in ustanove v svetu, ki naj bi jamčile rodu mir in prihod blagostanja. Društvo narodov je le še ustanova brez življenja, razorožitvena konferenca je razbita, brezuspešne so vse ostale gospodarske in druge konference.

Temno je v svetu kot v zgodnjih jutranjih urah, ko vabi veliki zvon k adventni molitvi hrepenenja. Kmet je na koncu svojih moči in le še z obupom gleda v bodočnost. Malega obrtnika je uničila brezobzirna konkurenca industrijskih podjetij in ga pahnila med proletarce. Trgovini manjka gotovine in posojila. Med delavstvom se širita beda in pomankanje. Število brezposelnih narašča naprej, množijo se eksekucije in licitacije. Tema vsenaokrog!

V kapitalistični Ameriki je minule tedne predsednik Roosevelt zaukazal molitve po vsej državi, naj ljudje prosijo Boga „za novega duha“, iz katerega naj vzrastejo nove gospodarske in socialne ustanove, zidane na pravičnosti in poštenju. S tem je posegel v jedro sodobnega vprašanja in njegove rešitve. Segel je do korenine zla, ki prizadeva človeštvu toliko trpljenja in gorja. Novega duha je potreba, da se odprejo oči vsem onim, ki so prizadjali toliko krivice revnim in slabotnim. Danes se ne bi čudil več nikdo, če bi države smatrale za umestno in pravično, da sežejo z odredbami in ukazi strogo med vrste onih, ki so gradili svoje premoženje in blagostanje na krivico in nasilje. V prvi vrsti pa so reforme potrebne na moralnem polju: ljudje brez vere in moralnega čuta odgovornosti uvažajo nered v politično in gospodarsko življenje. S spisi in knjigami in predstavami netijo razbrdanost in lahkomiselnost v najvažnejših življenskih vprašanjih. Tako pripravljajo propad družin, zakonsko nezvestobo in ločitev zakonov. Rušilci božje in cerkvene pravice so obenem rušilci naravne pravice in zato najboljši zavezniki onih prevratnikov, ki rujejo proti obstoječemu redu in pripravljajo pogin in katastrofo vsemu svetu. Povsod tod

bo ⁵⁴ ~~se~~ ^{duha} novega duha, sicer ostane želja po lepših dneh le mamljiva sanja, ki se ne bo nikdar spolnila.

Bilo bi dobro, da bi našel ves človeški rod pot k adventnim zornicam in našel tam duha, ki gradi in urejuje tudi državno in mednarodno življenje. Potem bi bili odveč vsi drugi poizkusi ureditve, ki jih morajo narodi vedno spet sami plačevati z novim razočaranjem, s svojimi solzami in krvjo. Ker „zastonj se trudijo zidarji, ako Gospod ne zida“.

Bilo bi dobro, da bi našli adventni dnevi tudi pri nas na stečaj odprta srca in vrata naših domov, družin, vasi in fara. Zopet bi se naselila v naših domovih in vaseh tista za-

vest skupnosti, ki ustvarja velikodušje in plemenitost srca. Žaživala bi na naši vasi zavest nekdanje sosesčine, družabno in gospodarsko življenje bi se presnavljalo, kmetije bi se ne majale več, marveč trdno stale na skali katoliškega in resnično-narodnega prepričanja. Saj to prepričanje je prvi sad adventnih zornic in duha v njih. Življenje doma in na vasi in v domači fari bi zadobilo novo, lepšo vsebino, blagoslov bi se razlival nad družino, nad domačo streho, v hlevu in na polju, v gozdu in na travniku.

Vi oblaki ga rosite ali zemlja naj ga da — adventnega hrepenenja po duhu pravice in ljubezni, skrivnostnega duha božične noči!

Važen sklep avstrijskih škofov.

Avstrijski škofje so odredili, naj se vsi duhovniki, ki stojijo v političnem življenju kot državni poslanci, člani zveznega sveta, deželni poslanci ali svetniki, občinski svetniki ali odborniki, odpovejo svojim mandatom. Isto zahtevajo od duhovnikov, ki so sicer na vodilnih političnih mestih. Politično delovanje jim je omogočeno le s posebnim dovoljenjem njihovega škofa.

Sklep avstrijskih škofov je javnost nadvse presenetil, ker se ga nihče ni nadejal. Od strani se čujejo pikre opazke, da se hoče Cerkev pravočasno odtegniti krivdi bližnjega poloma Dollfussove vlade. Drugi listi nekatoliškega značaja smatrajo sklep za škodljiv splošnemu političnemu življenju, ker se s duhovniki odtegne politično-demokratskim ustanovam najizrazitejše zastopnike obče blaginje.

Kot katoličanom nam je odredba razumljiva, ker vemo ceniti sodobno gibanje v Cerkvi, ki hoče duhovnika vrniti fari in dušnemu pastirstvu. Dobro vemo, da je dvig npravnstvenega življenja med ljudstvom predpogoj zdravega političnega življenja in da je zato dušnopastirsko delo posredno največjega pomena za vse javno življenje. Tudi nam je razumljivo, zakaj so baš škofje v Avstriji prostovoljno sklenili važni sklep, ker pač dobiva protidržavno gibanje v Avstriji vedno bolj značaj proticerkvenega gibanja. Iz teh

vidikov zamoremo sklep avstrijskih škofov samo pozdraviti.

Izredno težko pa nas sklep avstrijskih škofov zadene kot manjšino. Oropana pretežne večine posvetnega izobraženstva je manjšina našla v svojih duhovnikih edine zastopnike svojega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Njihovemu vodstvu je sledila s polnim zaupanjem, kot nekoč Einspielerju, Smodeju, Podgorcu i. dr. tako sedaj svojemu poslanecu Starcu in vrsti ostalih duhovnikov. Povsem upravičeno bi smela torej zase zahtevati danes v očigled sklepu škofovske konference izjemno dovoljenje svojega škofa. Če celo krščansko-socialna stranka naglaša, da se mora s sklepom odpovedati svojim najboljšim govornikom in svetovalcem, in si dela skrbi, kako naj izpolni izpraznjena mesta s posvetnim izobraženstvom, v koliko težje je ta skrb prizadela manjšino! Priznavamo, da je s sklepom tudi našim nemško-nacionalnim neprijateljem izbito nevarno orožje iz rok, a naša odgovornost z ozirom na novi položaj in njegov razvoj je sedaj neprimerno večja in usodnejša. Mogli jo bomo nositi le, če nam bodo vodilni krogi v državi in deželi prinašali polno razumevanje naših teženj in upravičenih zahtev. Le tako bo naša nova žrtev zadostno odtehtana in doprinešena v blagor narodu in državi.

Fašizem rešuje Evropo.

Veliki fašistični svet v Rimu je pred tednom sklenil, da ostane Italija v Društvu narodov le pod pogojem, če se ta mednarodna organizacija preustroji tako, da se odpravijo brezkončni govori, zmanjšajo pravice malih držav in Društvo narodov loči od mirovnih pogojev.

S tem sklepom se je Italija izjavila solidarno z Nemčijo in ostalimi odstopivšimi državami ter naglasila, da sedanje državne meje v Evropi nikakor ne smatra za trajne. Ta izjava in njeni odmevi v mednarodni javnosti so očitno pokazali, da obstojata v Evropi dve skupini držav, katerih prva z Francijo na čelu smatra mirovne pogodbe za osnovo mednarodne vzajemnosti, druga z Nemčijo in Ita-

lijo pa smatra mirovne pogodbe in njihovo delitev držav v premagance in zmagovalce kot največjo spotiko mednarodnega miru.

Izjava je pospešila razvoj mednarodnega življenja in čimprej se mora pokazati, ali vodi ta v resnični mir ali v nove vojne nevarnosti. Društvo narodov je bilo v svojem delovanju zadnjih let nedvomno brez večjih uspehov, čemur pa ni čuda, ker so stale izven njega Nemčija, Rusija, Japonska in Amerika. Danes stopa Francija s svojo mednarodno politiko, ki jo je zgradila na podlagi mirovne pogodbe, v ozadje. V ospredje se sili Italija s svojim mednarodnim načrtom, katerega pa dosledno prikriva. Z njo se loteva fašizem — nacionalna država — vprašanja zagotovitve miru v Evropi in svetu in ga skuša rešiti po svojem.

Svet je na rešitev lahko radoveden, saj zavisi od nje tudi končna usoda fašizma samega, ki se z neuspehom na tem polju izključi sam.

Stolni kanonik Janez Vidovic

V ranem jutru druge adventne nedelje, dne 10. decembra ob pol 8., ko so adventni zvonovi vabili vernike po mestu in deželi k zornicam, je poklical Gospod k sebi zvestega svojega služabnika. Dobro je bil pripravljen na Gospodov prihod Janez Krstnik Vidovic. Saj je vse življenje pripravljaj Njegova pota v sebi in drugih. Saj je zadnja leta srčno hrepenel po Njem in že težko pričakoval ure Njegovega zadnjega adventa. Gotovo že napolnjuje njegovo Bogu posvečeno dušo večni božični mir in mu sveti večna božična luč.

Z mil. g. kanonikom Vidovicom je izgubila naša škofija odličnega in vzornega duhovnika, starešino v družini duhovnikov, naše ljudstvo pa iskrenega rodoljuba in najizrazitejšega predstavnik bojevite in zmagovite preteklosti. Posušila se je korenina globoko zasajena in zaraščena v domačo grudo. Pred malodane sto leti ga je rodila slovenska mati v Predljski vasi v podkrnoški župniji. V 92. letu svoje starosti, v 64. letu svojega duhovniškega službovanja se je preselil v domovino večne ljubezni in pravice, da se spočije ob božjem Srcu in prejme plačilo za vsa dobra dela, ki jih mi ne moremo in znamo preceniti in prešteti, ki pa so vestno vknjižene v zlati knjigi življenja.

Vidovičovo življenje je bil nepretrgan, dobro izpolnjen delavnik Najvišjemu v čast. Deloval je po končanih gimnazijskih in bogoslovnih študijih, po primiciji leta 1869 kot dušni pastir v Podkrnosu, v Kotmari vasi, v Šmarjeti v Rožu, na Dholici, v Trbižu in Rajblu, na Kokovem, na Vratah in na solčnih do smrti srčno ljubljenih Radišah, kjer si je izbral v materinem grobu zadnji dom za svoje telo do dneva vstajanja. Z Radiš ga je leta 1901 kot 58letnika poklical škof Kahn v stolni kapitelj v Celovec in ga imenoval za ravnatelja škofijske pisarne. Na vsakem službenem mestu je bil neumoren, za vse dobro in koristno navdušen delavec, ki je spremljal vse svoje mnogostransko, odgovornosti polno delo z neprestano duhovniško daritvijo in molitvijo. Zadnja leta, ko so mu opešale moči in ni mogel več vršiti svoje službe, pa je le še molil in premišljeval večnostne resnice in z vdanim trpljenjem morda še več storil v korist škofije in svojega ljudstva kot pa v letih najsilnejšega zunanjega udejstvovanja.

Poleg neposredno dušnopastirskega dela je dal kanonik Vidovic svoje dragocene moči na razpolago tudi na ostalih poljih v službi naroda, ki mu je bil neumoren in neustrašen buditelj, branitelj in voditelj. Z Andrejem Einspielerjem je nesebično in požrtvovalno deloval v Družbi sv. Mohorja, ki ji je bil po Einspielerjevi smrti predsednik.

Poznal in priznaval je Vidovičovo delo škof in papež. Pa tudi koroško slovensko ljudstvo je gledalo do smrti svojega velikega dobrotnika v njem. Sveti oče ga je odlikoval s častnim križem „pro ecclesia et pontifice“ (za cerkev in papeža). Občini Medgorje-Podgrad in Svetna vas—Št. Janž v Rožu ga štejeta v vrsto svojih častnih občanov.

Gotovo pa je dal nebeški Oče temu svojemu dobremu otroku in zvestemu služabniku najlepše, najbolj častno in najbolj osrečujoče odlikovanje v svojem kraljestvu, v katerem nam bo Janez Krstnik Vidovic odslej pomočnik in priprošnjik ob prestolu Najvišjega, v katerega rokah je usoda poedincev in narodov.

V Jugoslavija so praznovali petnajstletnico ujedinitvenja. Vsa večja mesta, tako tudi Ljubljana, so imela velike slovesnosti, na katerih so mnogi tisoči manifestirali za edinost jugoslovanske države. Tudi po manjših vaseh so se vršile lepe slovesnosti. — Povodom državnega praznika so mnogi ugledni inozemski listi prinesli daljše razprave o Jugoslaviji in se v njej pohvalno izrazili.

Nemčija stavlja Franciji pogoje. Hitler in Mussolini odklanjata Društvo narodov in išče ta neposrednega sporazuma z državami. Nedavno je Nemčija stavila Franciji sledeče pogoje za sporazum: 1. Enakopravnost v vojaškem pogledu. 2. Vrnitev Posaarja brez glasovanja in odkupnine rudnikov. 3. Nevmešavanje Francije pri nemških pogajanjih z Belgijo in Poljsko. — Francija se je izjavila proti tem pogojem, ker ne mara postati nezvesta svojim zaveznikom iz vojne, ki vedo, kakšna nevarnost za svetovni mir in svobodo je Nemčija v čeladah in oklepih.

Irska ne popusti. Irski boj za neodvisnost od Anglije traja že dolgo dobo, ker Angleži prav trgovsko izkoriščajo to deželico, ki je v večini katoliška. Lani so si Irci pod vodstvom odločnega De Valera priborili pravico angleškega dominijona, sedaj pa zahtevajo popolno politično neodvisnost. Angleški parlament, zapovednik ogromnega britskega imperija, je na zahtevo zagrozil, da izžene vse Irce iz svojega ozemlja in naj jih prehrani Irska sama, Irci pa napove gospodarski boj do skrajnosti. Pač pristna velekapitalistična politika, ki Angliji nikakor ni v čast!

Sovjeti na delu. Ruski zunanji komisar Litvinov se je po podpisu prijateljske pogodbe z Ameriko podal v Rim in tam posetil vladnega šefa in kralja. Italiji je mnogo na tem, da utrdi zrahljane vezi med Rusijo in Nemčijo in rimski pogovor je bil posvečen predvsem temu vprašanju. Z druge strani se čuje, da hočejo sovjeti rednih odnošajev tudi do držav Male antante. Splošno utrjeni položaj v Evropi bi jim dobro služil proti sovražnim Japoncem.

Amerika je spet mokra. Začetkom decembra je bil v vsej Ameriki proglašen konec prepovedi alkohola. Dogodek so v vseh državah slovesno praznovali, priredilo se je nešteto svečanih večerij, banketov in venčkov. Oblasti so izdale stroge varnostne odredbe. Pijačo se je točilo v steklenicah z navodili, kako naj jo uporabljajo. Težka vina so predpisana pred kosilom, lahka bela k lahkim jedem, črna k perutnini. V New-York je dospela cela armada prekoceanskih parnikov, polnih vina in likerjev. Vendar ni prepoved docela ukinjena, vojaki in mornarji smejo piti samo pivo, zrakoplovci sploh nobenih pijač, drugod je dovoljeno točenje pijač samo k jedi. Vsekakor pa: na zdravje!

Očetje, matere!

Zimski večeri so pred durmi. Odložili ste motiko in lopato, plug in brano, ker zemlja počiva. V teh dneh trkamo na vašo zavest odgovornosti za duhovno in duševno rast vaših otrok, našega naraščaja. Zanje vzemite v roke svinčnik, kamenček in tablico, slovensko začetnico, dobro našo knjigo in slovenski list. Gre za bogastvo otroških src, ki ga jim je podaril Stvarnik. Velika je pred Bogom in narodom vaša odgovornost za otroke, ki ne poznajo več v šoli maternega jezika in ki čestokrat s tujo besedo sklepajo roke k molitvi.

Družina bodi osnovna šola, kjer se bodo naši malčki učili slovenske pisave in berila. Ta šola jih vzgajaj v duhu slovenskih očetov in mater, v lepoti slovenskega sveta, da postanejo nekoč zavedni člani svojega naroda. Te družinske šole ne sme prepovedati nobena posvetna oblast, ta šola ni samo dovoljena, marveč ukazana po Stvarniku samem. Družine in narodi so božje stvarstvo!

Zato, očetje in matere, vzemite v roke slovensko knjigo in slovenski list in govorite ter berite z otroci o vsem, kar je slovensko in pravo! Z njimi se učite, da se malčm njihovim rokam priljubi mehka slovenska pisava in priraste na srce topla materna govorica! Vi bodite učitelji svojih otrok, da vam nekoč vračujejo spoštovanje četrte božje zapovedi!

Osrednji prosvetni odbor.

DOMAČE NOVICE

Domovina.

V knjigi „Zwischen Weiss und Rot“ opisuje bivši nemški vojni ujetnik Erwin Dwiniger strašno žaloigro, ki se je odigrala v zimi 1919/20 v Sibiriji. Na življenje in smrt so se bili medsebojno „beli“ in „rdeči“ (Kolčakova in boljševiška armada). Nemški ujetnik častnik Seydlitz je vstopil v armado „belih“ v nadi, da bodo zmagali in se bo on mogel nato vrniti domov. „Belim“ pa je šlo vedno slabše in sklenil je pobegniti k boljševikom. Na begu pa so ga „beli“ zajeli in obsodili na smrt. V noči pred smrtjo je pripovedoval tovarišu Dwinigerju: „Moral sem vedno spet poslušati, da gre v Nemčiji vse križem. Tedaj nisem mogel več zdržati, hotel sem za vsako ceno domov. Misel, da me domovina potrebuje, je preglasila vsako drugo. Domovina je klicala, domovina je vlekla, njena nesreča je vpila. In ali nam ni bližja, nego ta dežela tukaj? Da, če bi bila zmagala naša Nemčija, potem bi jo bil mogel pustiti na cedilu. Moral sem ubogati! Nič mi ni bila konečna sramota ubežništva, ta največja vseh vojaških sramot. Nič mi ni bilo vse to, če sem pomislil: Tudi tam je revolucija, tudi tam je vsekogar treba, da brani red in pravico. In kje je Seydlitz?

Ah, mi vsi skupaj nismo vedeli, kaj je domovina! V domovini tudi nihče ne bo mogel razumeti mojega ravnanja. Zato ne, ker niso bili, kakor mi, štiri leta ločeni od nje, sibirski ujetniki za žično ograjo. Ker smo mi šele sedaj spoznali, da je na domovini nekaj, kar se ne da povedati z besedami, kar pa nazadnje odtehta vse drugo.“

Tako je govoril nemški oficir svojemu tovarišu dan pred svojo smrtjo. — Tudi za nas naj veljalo njegove lepe besede o mili domovini! Očistimo je vse tuje navlake in potvorjene vsebine, da nam zasveti kot biser v noči — misel na našo slovensko domovino!

Jugoslavija—Avstrija. Minuli teden je predaval zastopnik tajništva za tujski promet ref. Scheichelbauer v Ljubljani o zimskošportnih prilikah v Avstriji in posebej na Koroškem. Predavanje je izzvenelo v povabilo slovenskih smučarjev v Avstrijo. (Nameravano je tudi, da pride v kratkem v Celovec slovenski predavatelj in opiše lepote slovenske zemlje.) Predavanje g. Scheichelbauerja je povsem uspelo in ga je številno občinstvo sprejelo z največjim zanimanjem. Dan navrh se je pri avstrijskem generalnem konzulu v Ljubljani vršila čajanka, katere se je poleg predavatelja iz Avstrije udeležilo več ljubljanskih gospodov, tako škof dr. Rožman, ljubljanski župan in drugi. Čajanka, kateri so prisostvovali tudi zastopniki ljubljanskega tiska, je prav pristrčno potekla. O njej in o športnem predavanju so prinesli ljubljanski listi izčrpna poročila. — Nastajanje ožjih vezi med obema sosednjima državama pozdravljamo tudi mi, ker so nam dokaz popuščanja nacionalne nestrpnosti.

Petindvajsetletnica pastirovanja č. Poljanca V. Tiho in neopaženo je na septembersko kvaterno nedeljo praznoval v svojem domačem krogu petindvajsetletni jubilej mašniškega posvečenja škocijanski župnik č. Poljanec. Odklonil je bil vsako šumno slavo, skromen, kot je sicer, je ostal tudi na ta slovesni svoj dan. V štev. od 7. decembra pa posveča ljubljanski „Slovenec“ našemu duhovniku in voditelju pristrčne besede: Č. župnik Poljanec..., kaj bi ga ne poznali, saj je to tisti Poljančev Cencek, ki ga nam je tako sončno in šaljivo naslikal naš Meško. Dobro nam je poznana njegova krepka postava, njegov prijazen smehljajoč obraz, njegove odkrite, jasne oči, saj nam je letos kot voditelj turneje koroške narodne pesmi s svojo zgovorno, domačo in šegavo besedo razgibal vsem duše. Kot njegova beseda, takšen je tudi on. Pa se ni čuditi, saj je pristen sin naših Slovenskih gor. Zibelka mu je tekla pri sv. Urbanu pri Ptuj. Gimnazijo je študiral v Ptuj in Celju. Nato je stopil v celovško bogoslovno. Že kot dijak in bogoslovec je bil duša in življenje svojih tovarišev. Bil je fant, ki je prinesel moči, življenja, svežosti, veselja, razgibanosti, mla-

dosti, kamorkoli je prišel. Takrat so bili časi, ko se je naš narod dramil in vstajal in med njegovimi močnimi glasnimi buditelji je bil tudi naš slavljenec. Našim bratom na Koroškem je bil skozi vsa leta voditelj v političnih, gospodarskih in prosvetnih zadevah. Svoj razum in svoje srce je podaril brez pridržka svojemu ljudstvu. Samo Bogu je znano in bo tudi ostalo, koliko je moral pretrpeti od zaslepljenih svojih nasprotnikov, koliko je prestopal v nemirnih in nevarnih dneh prevrata, ko je večkrat v smrtni nevarnosti tvegaj svoje življenje in ni hotel zapustiti svojega ljudstva. Mesto političnega voditelja — poslanstvo v deželni zbornici — je vsled mnogobrojnega dela pred leti odložil. Ostal je pa še predsednik Prosvetne zveze in poslanec kmečke zbornice, kjer se kot mož, ki ima skrbno izkušeno in bistro oko za stiske in potrebe svojega ljudstva, z vso vnemo poteguje za zboljšanje gospodarskih razmer. Nič ne pretiravam, če rečem, da ga pozna skoraj sleherni Korošec. „Aha, tisti zgovorni, veseli gospod“ tako ti ga bo znal vsakdo karakterizirati. Saj ga pa tudi ni kraja v vsej slovenski Koroški, kjer ne bi bil imel svojih političnih, gospodarskih ali prosvetnih govorov. Kot on, taka je njegova beseda. Živa, ognjevit, konkretna, jasna in priprosta, čisto domača, tudi duhovita in začinjena s pristno slovensko šegavostjo. Zato so ga tudi povsod veseli in v njegovi družbi se človek lahko srca nasmeje. Ena glavnih, morda najznačilnejših potez pa je njegova požrtvovalna dobrodelnost, njegova ljubezen do ubogih. O tem bi se dalo mnogo povedati. Navzlic svojemu najraznovrstnejšemu zunanemu delu pa je bil in je ostal vedno v prvi vrsti svečenik svojemu ljudstvu. — Že 25 let dela in žrtvovanja! To je mnogo, zelo mnogo! Svoje slavje je združil z blagoslovitvijo prenovljenega sv. križa v Škocijanu, ki je izredna in redka umetnina. In to ni slučaj, saj se je vse njegovo življenje odigravalo v senci križa, tod je bil vir za moč in silo njegovega dela, tod njegovo plačilo, tod njegovo znamenje za bodočnost.

Sveče v Rožu. (Nevzdržne razmere.) Splošno se starši pritožujejo, da le s težavo odpravljajo otroke v šolo, ker se otroci vedno bolj bojijo šolskega pouka in učiteljeve strogosti. Ta strogost zna biti drugod narekovana od dejanskih šolskih neuspehov, katerih pa so otroci najmanj krivi, pri nas pa izvira strogost g. nadučitelja tudi iz njegove nacionalne nestrpnosti. Samo en slučaj: Šestletno bolešno dekletce je hotelo večkrat med poukom iz razreda. Zato ga je nadučitelj zaporedoma kaznoval in je raje videl, da je prihajalo domov z nečisto obleko. Staršem se je njegovo početje zdelo surovo in oče je poslal svojo starejšo 13 letno hčerko k nadučitelju s prošnjo, naj prizanesi bolehnemu otroku. Nadučitelj je poslano dekle nadržal s psovskami, ga povzru oklofotal ter še priporočil, da bo otroka odslej učil samo še v srbski civilizaciji. Nečuveni slučaj je izval ogorčenje in pričakujemo, da se taki surovosti stori čimprej konec.

Šteben pri Globasnici. (Sprejem in inštalacija novega č. župnika.) Leto in pol smo bili brez dušnega pastirja v fari. Zapustili so nas bili č. župnik Mihal in šli v zasluženi pokoj v Dobrolo ves. Od takrat so oskrbovali našo faro č. Pšeničnik iz Globasnice. Prazno in pusto je bilo v fari brez domačega pastirja. V ponedeljek, dne 20. novembra pa se nam je izpolnila želja, da smo zamogli pozdraviti in sprejeti v svoji sredi č. dekana Kindlman, našega novega gospoda. Vsa župnija se je zbrala pred cerkvijo, fantje so postavili mlaje, dekleta so jih ovila z vencami in rožami. Prav tako krasno je bila ovenčana cerkev. Ko so novi župnik došli, so jih najprej pozdravili čepeški fantje s topiči, nakar so zadoneli zvonovi farne cerkve v pozdrav novodošlemu. Globaški g. župnik so novega dušnega pastirja pozdravili v imenu štebenjske fare, nakar so deklamirali štiri dekleta in ena izmed njih jim je izročila šopek svežih rož. Vrli pevci pa so zapeli pozdravno pesem. Po sprejemu se je vršila v cerkvi kratka pobožnost in pozdravni govor novega župnika. V nedeljo, dne 26. p. m. pa se je vršila slovesna inštalacija, h kateri je došlo tudi mnogo gospodov iz sosednjih far. Č. kanonik Podgorc so v slovesnih besedah blagorovali faro, ki je dobila svojega novega dušnega pastirja. Med sv. mašo je pel domači mešani zbor. Da bi dobri Bog uslišal našo prošnjo in novega gospoda dolgo let ohranil v naši sredi, je želja vseh štebenjskih faranov! Obenem pa se zahvaljujemo č. Pšeničniku za vestno dosedanje upravljanje fare.

Suha. (Poroka.) Zadnji ponedeljek pred adventom se je poročila Žmavčeva Liza z Arnoldom Korenom iz Žvabeka. Posestvo je bila prevzela in trebalo ji je pomočnika in gospodarja. Dopoldne je bila slovesna poroka, med katero so imeli č. dr. Zeichen na novoporočenca lep nagovor. Popoldne pa se je vršila posvetitev njunega doma preč. Srcu Jezusovemu, ki se je razvila v prisrčen družinski praznik. Želimo novemu paru, da bo tudi njuno ostalo življenje tako lepo in prisrčno, kot je bil ta lepi dan!

Bela. (Smrtna nezgoda.) 24. p. m. se je pri spodnjih „Hamrah“ dogodila težka nesreča. Drvarji so spravljali hlode k cesti, pri cesti sta jih ravnala Matičkov Miha in njegov brat. Nesrečen slučaj je hotel, da je pridrvel hlood naravnost proti Mihovi, ki se mu ni več mogel ogniti. Zadel ga je v glavo in ga butnil s strašno močjo od ceste. Zmečkalo mu je glavo in bil je na mestu mrtev. Nesrečnega delavca so pokopali 26. p. m. ob veliki udeležbi ljudstva, ki ga je nagla delavčeva smrt, kateri je bil v najlepših fantovskih letih, močno presunila. N. p. v. m.

Radio Ljubljana. Opozarjamo naše kmete in kmetijski naraščaj, da se vršijo v Radio Ljubljana vsak praznik in vsako nedeljo gospodarska predavanja in sicer ob 7.45 dopoldne in ob 16. popoldne. Kdor ima radio ali vsaj priliko, da ga posluša, naj teh predavanj ne zamudi. — Kmečka zveza.

Drobiž: Prostovoljnim delavcem bo za božič menda dovoljen desetdnevni dopust s prosto vožnjo in polno podporo. — Božične počitnice za dijake trajajo od 23. decembra do 7. januarja. — Vodja krščanskih socialcev ms. dr. Paulitsch je z ozirom na škofovsko odredbo odložil svoj državnozborniški mandat in predsedstvo stranke v deželi. — Politična korespondenca javlja, da dobijo državni in deželni uradniki svojo uniformo, ki pa si jo morajo nabaviti na lastne stroške. — Aretiranci izza atentata na električno napravo o priliki bivanja kanclerja v Celovcu, so stopili v gladovno stavko. — Na cesti ob vojevodskem prestolu je avto barona Aichelburga povozil brezposelnega Matijo Glančniga, ki je bil na mestu mrtev. — V decembru so našli v deželi 13.596 brezposelnih. — V Metlovi je umrla Lucija Poluk, pd. Karišinja, stara 58 let.

NAŠA PROSVETA

Ti in jaz.

Dragi prijatelj! Živiva v svetu, ki glasno kriči po preureditvi družabnega življenja, da bi zopet bilo v svetu pravice malim in ubogim. Nestrpna postajava ob gledanju na vse velike in male poizkuse preureditve, morda si skrivaj celo že želiva radikalnega preobrata, ki bo čez noč nasilnim potom spremenil lice sveta in strogo obračunal z dosedanjimi krivicami. Zato na tihem pozdravlja komunistične revolucije in fašistične prekucije, povšeči je nama vsak radikalizem in naj si je ta v senci srpa in ključastega križa ali liktorskega snopa.

Ali ne delava krivice sebi in drugim, ko pričakujeva rešitve od nekega zunaj, ali ne kričiva s tem, naj bi Odrešenik prišel še enkrat na svet in trpel za svoj nezvesti rod? Poglejva v to, kar imenujejo družabni red! Ljudje-poeidinci so medsebojno zvezani po družinskem sorodstvu, stanovih, narodih. Družinska vez je zadosti močna tudi danes, sorodnost duha in krvi in skupnost imena kljubuje številnim nasprotnikom. Bolj zrahljana je stanovska vez, ker se kmetje, trgovci, uradniki čestokrat medsebojno bijemo za svoj vsakdanji kruh in menimo, da daje večja brezobzirnost večjo pravico do življenja. O narodni vezi pa bi ob današnjih razmerah podvomil, da je obstoj še poleg skupne govorice in skupnega narodnega imena. Sicer bi moralo biti med stanovi manj nezaupanja, ozkosrčnosti, prepirljivosti.

Veš, zakaj te zrahljane vezi, vse te sence v nas in koli nas? Ker pozabljamo pri vsem prvo — človeka in njegovo dostojanstvo. Pozabljamo zase in za druge. Pozabljamo, da je imel vsak svojo mater, ki ga je obdajala ne-bogljenska s svojo ljubeznijo, da smo imeli vsak svoja mladinska leta in svoje mladinske ideale, da imamo tudi danes končno vsi le iste skrbi in interese — biti srečni in zadovoljni —, pozabljamo končno vsi enega skupnega Očeta, ki je vdahnil vsakomur v svetu svojega neumrjočega duha. Bori in neznatni so ob teh mislih vsi naši predsodki, ki jih imamo vedno spet do posameznih ljudi, do gotovih stanov, do mnogih narodov.

Prvi korak v novi družabni red bomo storili, čim poživimo vero v človeka in njegovo dostojanstvo. Popraviti moramo tam, kjer je materialistični svet najbolj grešil, ko je v nas ubijal vero v bližnjega. Ob tej veri se bodo utrdile tudi vezi, ki jim pravimo družina, stan in narod. V tej veri bodi pozdravljen tudi ti! Tudi ti!

Brnca. (Miklavžev večer.) Pismo je poslal sv. Miklavž našim tečajnicam, pride v nedeljo, dne 3. dec. in naj mu pridne dečle pomagajo, da ne pride v zadrego. O sicer tajnem pismu je kmalu izvedela tudi okolica in še predno je došel dobri starček s svojimi angelci in predno so prirožljali črni parkeljni, je bila Prangarjeva dvorana nabito polna. Ker svetega moža še ni bilo, so nastopili pevci, mladi in stari, ter zapeli nekaj prav lepih pesmi. Dekleta so podala prizora „Strup za podgane“ in „Botra svetuje“. Prizora sta zbudila obilo veselega razpoloženja, da je bilo potem treba samo še sv. Miklavža. Čudil se je, ko je videl polno dvorano, saj je zunaj brih oster veter. Pohvalil je zbrane in jih vzpodbujal k dobremu in plemenitemu. Nato je delil bogato in obilno mladim in starim. Mnogi so bili presenečeni, mnogi razočarani — pa kaj boš sv. Miklavž ve tajno naših skrivnih misli! Mali Lojzek je moral zapeti „Nmaj čriez jizaro“, a med petjem so ga zmotili grdi parkeljni, zato pa je dobil lepo darilce in ne šibe, kot njegov veliki brat. Bil je topel in prisrčen družinski popoldan in sv. Miklavžu se zanj zahvalujemo.

Brnca. (Zaključek gospodinjkega tečaja.) V nedeljo, dne 17. t. m. zaključijo brnške tečajnice svoj šesttedenski tečaj, ki ga je vodila g. čna Hartmann-ova. Ob 1/3. uri pop. je pri Prangarju zaključna prireditve, ki ima sledeči spored: Petje moškega zbora, deklamacije, prizor „Venčarica“ in božična igra „Poplačana poštenost“. Isti dan je tam razstava kuharskih izdelkov in traja od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Razstavljeni predmeti se v prid tečaju prodajajo. Tečajnice vabijo rojake od blizu in daleč, da jih to nedeljo posetijo.

ŽENSKI VESTNIK

Še ljubezni!

Velika je žena v izvrševanju poklica, ker so velike in svete njene dolžnosti. V vestnem izpolnjevanju teh pokaže žena lepoto svoje duše, moč ljubezni in umetnost vseh umetnosti. Žena postane velika, močna in lepa le, ako v nesebični, požrtvovalni ljubezni izvršuje svoje poslanstvo, dano ji od Stvarnika: „Živi za druge, za svoje!“ V požrtvovalni ljubezni je bogastvo, ki ga dobre matere dajejo možu in otrokom in ki ga razsipajo sestre svojim bratom. Rod, ki bo zrastel iz te ljubezni, bo dal značajne može v veri in narodnosti. Dal bo hčere, lepe in bogate, močne dovolj za izvrševanje najlepšega življenjskega poklica: telesnega in duhovnega materinstva.

Žena si pridobi ugled, veljavo in zaupanje v družini le v izpolnjevanju dolžnosti v tem svojem življenjskem poklicu. Le plemenito delo in resnična ljubezen nas dela zadovoljne in srečne!

Kmečke žene in dekleta smo zadovoljne in srečne, ko se v jeseni oziramo nazaj v mesece neumornega dela, skrbi in trpljenja. Preko polja travnikov in vrtov je šla z nami pesem bela, pesem vesela, pesem dela. Pričarale smo v domove kljub trdemu delu poezijo in mir. Zato je bil blagoslov nad nami. Gruda je bila trda, žgoča, a me smo bile ljubeče delavke na tej grudi. Zato smo zadovoljne in ponosne, ko gledamo zemljo domačo spečo v sneženi halji, bleščečo belo v zimskem soncu. Tako bleščeča je duša žene in dekleta, izčiščena v delu, trpljenju in ljubezni.

Tudi v zimi je naš program. Iskati hočemo dela v ljubezni za družino. In našle bomo prosto urico, da bomo učiteljice našim malčkom, ki hodijo v šolo, a se tam ne naučijo brati in pisati v svojem maternem jeziku. Kar jim šola odteguje, jim hočemo dajati me v podvojeni materinski in dekliški ljubezni.

Mamice in sestre drage! Lepi bodo zimski večeri v krogu družine, ko bomo z lepo slovensko knjigo izobraževale in razveseljevale mlada srčeca. In neizbrisljivi ostanejo v otroških dušah utisi pristrčnih družinskih večerov, napolnjenih s slovensko besedo in milo slovensko pesmijo. Vzbudile bomo v naših malčkih ono veliko in sveto domotožje, ki ga je največ slovenskega in o katerem poje tudi naša pesem o mamici in jezeru. V naših dušah pa bo tlela sladka zavest pravega materinstva.

Izšel je „Gospodinjski koledar za leto 1934“, ki prinaša pestro gospodinjsko vsebino, poleg tega troškovnik za izdatke v gospodinjstvu, kuharske recepte in še druge gospodinjske recepte. Izvod stane 20 din. in poštino ter se naroča v Ljubljani, uredništvo „Gospodinjski koledar“, Mirje 27. Nakup posreduje celovška prosvetna pisarna.

GOSPODARSKI VESTNIK

Kmečki dolgovi.

Vprašanje kmečkih dolgov je v sedanjih krizi kmetijstva posebno aktualno. Sami na sebi so ti dolgovi samo eden izmed številnih znakov krize našega kmetijstva, vendar so tisti vzrok, ki žene kmete s posestev, ki so jih s tolikim trudom obdelovali, podedujoč jih od prejšnjih rodov. S prezadolžitvijo kmetijstva so se zamajali temelji gospodarstva cele vrste držav. Povsem pravilno so se države pri svojem načrtu zopetnega ozdravljenja gospodarstva najprej lotile vprašanja položaja kmetijstva in kmečkih dolgov. V naši državi v kratkem izide zakon o ureditvi kmečkih dolgov. Nedavno pa je izšel v Jugoslaviji, tej pretežno agrarni državi, sličen zakon, ki vzbuja zanimanje tudi v inozemstvu.

Že lani je jugoslovanska vlada izdala zakon o varstvu kmetij, ki je odgodil eksekutivna iztirjevanja kmečkih dolgov za nedoločeno dobo. Zakon je bil zamišljen samo kot prehodni ukrep in uvod k končni ureditvi tega vprašanja. Ti ukrepi so sicer kmečkim dolžnikom odgodili plačevanje, a na drugi strani izpodkopali temelje kmečkim posojilom. Denarna podjetja niso več sprejemala plačil in zato niso mogla več ustreči prošnjam za posojila. Jugoslovanska vlada je sedaj s krepko roko rešila vprašanje kmečkih dolgov. Z novo uredbo se zadolženemu kmetu omogoči razdolžitve v teku 12 let po izredno ugodnih pogojih. Uredba upošteva današnje težke razmere ter določa, da odplačujejo kmetje svoje dolgove upnikom v dvanajstih letnih rokih in sicer prvo leto 6 odstotkov dolga, drugo leto 6.60 odstotkov, tretje leto zopet nekoliko več, tako da je v dvanajstih letih dolg odplačan z obrestmi vred. Prva odplačila so torej manjša od obrestne mere za najugodnejša posojila. Za nižje dolgove — do 3600 dinarjev — veljajo krajši roki. Izvzeti so dolgovi do 500 dinarjev

pri trgovcih in obrtnikih ter razne slične datjave. Po tej uredbi so vsi kmečki dolgovi spremenjeni v dolgoročne, njihova obrestna mera je za denarne zavode 6.02% in za zasebnike 3.34%, torej izredno nizka.

Glasom statistike se razdelijo dolgovi jugoslovanskega kmetijstva sledeče: 2 milijardi dinarjev hipotekarna posojila, 2 milijardi na zadolžnice in 2 milijardi na menična posojila. Odredba pride torej v prvi vrsti v prid onim delom države, kjer so prevladovala menična ali druga kratkoročna posojila.

Upniki bodo svoje terjatve lahko prodajali do 50% nominalne višine dolga pri državnih in privilegiranih denarnih zavodih. V ta namen bo dala država za prva tri leta denarnim zavodom do 1 milijarde dinarjev na razpolago.

V bodoče bo torej kmečki dolžnik v Jugoslaviji odplačeval svoje dolgove v razmeroma nizkih obrokih in po nizki obrestni meri. Gospodarski krogi upajo, da bo definitivna ureditev kmečkih dolgov in gotovost, da bo dolg plačan, vrnila kmetu sposobnost za posojila in poživljajoče vplivala na ostalo gospodarstvo. Z uredbo so bile razbite tudi vse vesti, da se bo v državi kmečke dolgove kratkotalno razveljavilo ali odpisovalo, kar je plašilo varčevalce in sploh ves gospodarski svet.

Prihodnje leto se bo štel živino. Vlada hoče najti pregled črez dosedanje stalež goveje živine, prašičev, konjev in ovac in bo zato za prihodnje leto odredila štetje živine. Na podlagi dobljenih podatkov namerava potem izdelati enoten načrt, ki naj omogoči zopetno rentabilnost živinoreje. Štelo se bo nato vsako četrletje, da se ugotovi spremembe staleža tudi med letom.

Tudi proizvodnjo mleka nameravajo urediti. — Proizvodnja mleka vedno bolj narašča in obstoja možnost, da bodo sredstva iz mlečnega izravnalnega fonda (Milchausgleichsfondsgesetz) za pospeševanje prodaje sirovega masla prepričala. Veleposestva se vedno bolj bavijo s proizvodnjo mleka, ker je reja živine postala nerentabilna. Čuje se sedaj, da bo vlada izdala tudi glede mlečne proizvodnje slično uredbo kot glede pitanja prašičev ter zabranila prodajo večjih množin mleka z veleposestev.

Kmetijstvo in gozdarstvo v državnem proračunu 1934. Proračun za prihodnje leto predvideva za kmetijstvo in gozdarstvo 37.9 mil. šilingov izdatkov, to je za 6.4 mil. več od letošnjega proračuna. Presežek je namenjen za vodne gradnje, melioracije, ceste i. dr.

Velja i za nas! Saška kmetijska zbornica je izdala na kmete sledeča navodila: Če prodajaš mleko, maslo, krompir ali kar že pridelaj in če hočeš dobro ceno, prodajaj kvalitativno blago! Kajti gospodinja v mestu računa kot ti in se brani malih, nagnitih, umazanih krompirjev. Kar velja za krompir, velja za vse tvoje pridelke. Ne misli, da mora meščan vse kupovati, kar prodajaš. Tudi ti kot meščan bi izbiral dobro blago. Dobro blago se boljše plačuje, zato ne toži, marveč delaj za dobro blago. Ne obupaj, če slabo vnovčiš, ker si na tem tudi sam kriv. Združi se s stanovskimi tovariši v prodajne zadruge in vplivaj na tržne cene. Če zmorejo to velika podjetja, zakaj ne bi zmogel tega ti? In če si ud take zadruge, jo resnično podpiraj, ker ni za to, da jemlje samo tvoje slabo blago in samo v tvojih slabih časih. Kar spoznaš sam za dobro, povej še svojemu sosedu!

Velikovški trg minulega tedna: Pitani voli 90—1.—, vprežni voli 70—80, biki 65—80, klavne krave 45—85, telice 65—75, teleta 90—1.—, plemenske svinje 1.00—1.10, zaklani prašiči 1.40—1.55, plemenski 1.00—1.20, ovce 60, jajca 18, sirovo maslo 2.50—3.—, kokoši 2.50—3.—, pšenica 32—33, rž 19—20, oves 14, proso 16—17, isto ječmen, koruza 14, ajda 14, krompir 6—9, leča 32, grah 32, jabolka do 1 šilinga za kg.

Sinko joka. Oče: „Zakaj se jokaš?“ — Sinko: „Včeraj me je mama natepla.“ — Oče: „Pa zakaj jokaš danes?“ — Sinko: „Ker te včeraj ni bilo doma, pa se jočem šele zdaj.“

RAZNE VESTI

Na povečje se ženijo. V nekem nemškem listu je izšel oglas: Moj Führer želi, da se oženim. Zato iščem nevesto evangeljske vere, čiste arijske rase, svetlolaso, visoke rasti in zaokroženih oblik s premoženjem. — V čehoslovaškem-nemškem obmejnem ozemlju se je udomačila izza več stoletij navada, da so prihajali Nemci iz rajha po neveste v česke družine na čeških tleh. Ker ta navada tudi v novi Nemčiji noče ponehati, so nemške mejne oblasti odredile, da se mora navada nehati s 1. januarjem 1934. Po tem roku bo moral vsak rajhovski Nemec, ki bo hotel Cehinjo za ženo, plačati 200 mark. Menda nemški „jungseli“ te odredbe niso kaj veselili.

Duhovnika so obsodili. Kazensko sodišče v Esenu je odredilo aretacijo v Poruhriu zelo znanega duhovnika dr. Klinkhammerja, ker je imel na rojstni dan kanclerja Hitlerja pridigo, v kateri se je pregrešil proti takozvanemu kanclerjevemu paragrafu. Dejal je, da želi Hitlerju mnogo uspeha pri njegovem delu, ker bi sicer njegovi sedanji pristaši znali obrniti puške proti njemu. Sodišče ga je sodilo na pol leta ječe. Kot pravi vzrok obsodbe navajajo režimu nenaklonjeni listi duhovnikovo veliko priljubljenost med delavci.

Prestol je dal za ljubezen. Iz Indije poročajo, da je maharadža iz Dewasa imenom Tujoki Puar, ki je nedavno zbežal iz svoje dežele z neko dvorno plesalko, izgubil prestol. Generalni guverner dežele ga je pozval, naj se vrne v določenem roku domov, če mu je ljuba vladarska čast. Tujoki Puar pa se je odrekel kroni rajši neko ženski. Zdaj je pretekel guvernerjev rok in izšel je uradni razglas, ki je prebivalstvu naznanil, da Tujoki Puar ni več njegov maharadža. — Če se v menjavi le ne bo nekoč uračunil!

Kedaj sme kaditi. Nek slovit berlinski zdravnik je prisostvoval pogovoru o škodljivosti tobaka in o starostni dobi, v kateri sme človek pričeti s kajom. Pogovor je postal brezploden, zato se je gostiteljica obrnila do molčečega zdravnika in ga vprašala: Kdaj menite, g. profesor, sme mladi človek pričeti s kajenjem? Zdravnik je kratko odgovoril: Tedaj, ko si svoj tobak lahko sam plača!

Bogata nevesta išče ženina. Neka čisto-krvna Indijanka, stara 54 let, je dobila pravdo in postala lastnica bogatih petrolejskih vrelcev, vrednih nad milijon dolarjev. Takoj se je priglasilo nad tisoč snubačev, ki jim diši bogastvo. Neprestano dobiva zapeljive ponudbe tudi iz Evrope. Pa ona je omožena in ostane s svojim možem zadovoljna. — Temf!

15 let je živel od mleka in žganja. V nemkem londonskem predmestju je umrl te dni 72 letni Edward Booth, ki dolgih 15 let ni užival nobene goste hrane, temveč le tekočine. Možak je izpil vsak dan liter mleka in pol steklenice žganja. Pred 15 leti, ko je namreč nevarno zbolel, so mu zdravniki svetovali, naj ne pije alkohola in naj je čimveč mesa. Booth je ubogal, a nato še huje zbolel. Tedaj je sklenil, da zdravnikov ne vpraša več za nasvet, nego se bo zdravil po svojem receptu. Pil je mleko in žganje in od tedaj se mu je zdravje izboljšalo in pozneje ni bil nikdar več bolan. Živel bi bil še dolgo, da se ne bi bil nedavno prehladil. Umrl je za pljučnico. Pa to je bil seve Anglež Booth, drugim bi se tega recepta ne svetovalo.

Raca ali kali? Nek kanadski advokat poroča, da je videl okrog 25 m dolgega morskega gada, ki se je premikal v spiralah in vsak trenutek se je pokazal del njenega telesa nad gladino. Bila je ta čudna kača zelenkastomodra in na soncu se je svetlikala kakor aluminij. Rep je imela nazobčan in v vodi se je premikal kakor vijak parnika. Pošast je priplavala do pečin, kjer je dvignila glavo in vrat tri metre nad vodo. Kmalu je pošast zonet izginila in zapustila za seboj peneče se valove. To bi bil torej bajni morski gad ali pa je samo ameriška rasa.